

LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI TAUTISKOS MINTIES SAVAITRASTIS

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION

No. 5.

KETVIRTADIENIS, VASARIO-FEBRUARY 6, 1955

VOL.-METAI XXXIX

Dienos Klaipėdai Pavergtoje Lietuvoje

Sausio 25-ą U. S. Atstovų Rūmai 409 balsais prieš 3 balsus autorizavo vyriausybę pavoroti atatinamas priemonės apsaugoti Formosą ir kitas salas nuo raudonųjų atakų ir patekimo į jų rankas.

Sausio 25-ą Sovietų Rusija paskelbė, kad ji užbaigia karo padėtį su Rytine ir Vakarine Vokietija, vienok pasilaiko sau teisę ir obligaciją į visą Vokietiją, kaip tą nustato pagrindinės keturių didžiųjų valstybių sutartys Vokietijos reikalui.

Anglijos parlamentui po kalėdinių atostogų susirinkus sesijoms, darbičiai apipylė premjerą Churchillį klausimais. Jie klausė, ar premjeras nematęs reikalo konferuoti su Sovietų vyriausybe Vokietijos suvienijimo reikalais.

Vakarinės Vokietijos vyriausybė, vadovaujama kancelerio Konrad Adenauer, atsakydama į Maskvos žygį—atsakyma karo stovio—nurodė, kad visa tai turės reikšmės, jei Sovietų Rusija pritaris laisviems balsavimams ir pasirašys taikos sutartį su suvienyta, laisva ir nepriklausoma Vokietija.

Kaip žinoma, propagandas sumetimais, komunistinės Kinijos vyriausybė paskelbė, kad įkalintų amerikiečių laukūnų artimieji gali juos aplankyti. Net keturios tokių laukūnų šeimos pareiškė norą vykti Kinijon.

NAUJI VALYMAI

Politinių žudynių pertrauka Sovietuose pasibaigė labai dramatiškai, paskelbiant, kad buvęs valstybės saugumo ministris Abakumovas ir jo draugai sušaudyti. Galima patikėti, kad jie kuo nors nusikalto.

Oficialiuose pranešimuose bandoma aiškinti, kad Sovietų valdžia nusistatė prieš išgalvotus apkalbinimus ir nekaltų žmonių pasmerkimą. Sutikime tai esant tiesa, tačiau kodėl Semion Ignatjevas, kuris vadovavęs iš pirmo išlauztam gydytojų sąmokslui, ir dabar išliko ministro kėdėje? Abakumovo kaltės stengiamasi primesti Berijai, kuris jį paskyrė saugumo ministru.

neteko savo valdžios kėdės Kremliuje. Tuo valymu daugiausia pasinaudojo Malenkovas, nors dabar kaltė už tai primetama Berijai ir jo šalininkams. Nereikia pamiršti, kad prieš metus laiko Chruščiovas pašalino Leningrado srities kompartijos sekretorių Vasilijų Andrijanovą, kuris ten buvo paskirtas po Leningrado bylos. Ar tai reikštų, kad dabar jau sprendžiamas Malenkovo likimas?

Pravartu atkreipti dėmesį, kad Abakumovas ir jo sebrai buvo teisiamai karinio teismo. Karių įtakos padidėjimą Kremliuje rodo ir "Pravdos" pirmajame puslapyje idėta nuotrauka, kurioje maršalas Zukovas atsidūrė tarp Malenkovo ir Chruščiovo. Lietuvoje esantieji okupantai dabar turėtų gerai suprasti cavi padėtį. Jie tere rusų komunistų partijos irankis išnaudoti ir naikinti lietuvių tautą. Šiandien jie už tai gauna Judo grašius, tačiau už išdavystės turės atsakyti lietuvių tautai.

NEDARBAS PALIES PRANCŪZŲ ZONOS UŽSIENIEČIUS, nes prancūzų okupacinė valdžia, atsivėlgdama į atgausimą Vokietijos suverenumą, jau dabar pertvarko etatus, atleisdama iš tarnybų visus benamius užsieniečius. Prancūzai tikisi, jų sąskaiton priėmė vokiečius, išsiverdė vokiečių palankumą, išlaikant tarnybose galimai daugiau prancūzų.

Gautosiomis iš pavergtos Tėvynės 1954 m. gruodžio mėn. žiniomis, okupuotoje Lietuvoje yra palikta tik viena kunigų seminarija, kuri veikianti Kaune. 1953 m. jį buvo dar 75 klierikai, o 1954 m. jau mažiau. Sakoma, kad 23 "išėjė į kariuomenę". Vis dėlto Lietuvoje dvasininkų dar yra daugiau, negu jų likę pavyzdžiui Gudijoje. Ten jų visai maža. Iš tremtųjų lietuvių dvasininkų Sovietų Sąjungoje yra dar daug. Žmonės kalba ir apie dekonu Vl. Mirono mirtį, bet tikro detalų neskelbiama ar nežinoma. Vyskupus K. Paltarokas darė ganytojinės vizitacijas ir sutvirtino daug žmonių Utehoje, Druskininkuose, Lentvarėje ir kitur. Kancleris yra Vaclovas Krivaitis. Gražintieji kai kurie iš Rusijos ir Sibiro dvasininkai "gauti vietas ir darba". Vakar prieš Naujuosius Metus Vilniuje Operos ir Baletu teatre per tradicinį Traviatos spektaklį iškilmingai paminėta Kipro Petrausko 70 metų gimimo sukaktis. Bolševikai skelbia padarę spalvotą filmą, vaizduojančią "Klaipėdos, Murmansko, Kaliningrado žvejų laivų flotilijų žūkle Saurės Atlante." Antkalnyje žada pastatyti naują kino studiją, kuri "bus įrengta pagal naująsias technikas žodį". Pagal V. Valsiūnienės senarijų žada pagaminti bolševikinę filmą, pavadinimą "Gražina", ir pagal Guzevičiaus romaną "Kalvio Ignoto teisybė"—antrąją.

KAIP VYKDOMAS LIETUVOJE KOMUNISTINIMAS IR RUSINIMAS

Kurie iš komunistų yra režimu ištikimaisi, ar visokie "kadru skyriai", ar "specialiniai skyriai", ar vadinaieji "agitpropas", eiliniai piliečiai būtu sunku tiksliai pasakyti,—pastebi V. Mironas, kalbėdamas su Eltos bendradarbiu. — Reikia žinoti, kad kiekvienas Kremliaus ponas turi savo asmeninius šnipus, kurie šnipinėja viską, kiekvieną savo Kremliaus kolegą, pajūdį. Kuris iš MVD sekretorių yra pats svarbiausias ir aukščiausias —tatai eiliniai piliečiai irgi nėra lengva nuspresti. Tačiau komunistinė santvarka jau yra tokia, kad ten viskas—partija, o vyriausybė ne tiek svarbu, nes ji tėra tikrai vykdomasis organas—partijos irankis. Ta pati sistema veikia ir Lietuvoje. Tačiau čia eiliniai žmogai patekti į partiją nėra taip lengva. Viena, reikia dviejų senų partinių rekomendacijų, antra—tenka dvejus metus laukti kaip kandidatui ir atlikti reikalingą "stažą". Per tą laiką kandidatai pratunami ir drausmė, turi atlikti skiriamuosius uždavinius etc. Lietuvoje partinių skaičius siekia apie 38.000, vadinasi, apie 1%. Palyginti su kitais kraštais, tai labai maža. Be to, iš tų 38.000 miestuose didelį partinių skaičių sudaro rusai ir žydai. Neteko girdėti tokio komunistų būty nusistatęs tikrai tautiškai ir patriotiškai, kuriam lietuvių reikalai rūpėtų daugiau už komunistinius. Visi jie turi tam tikrą rusofilų atspalvį. Būti partijoje dar neužtenka tikėti marksizma-leninizmu, bet reikia mylėti ir "matušką Rusiją". Aiškiau tarus, pats rusiškasis komunizmas jau savaime vykdo rusifikaciją. Taigi, Lietuvos rusifikacija savo daro. Nemaža lietuvių jau pramoko rusų kalbą, Vilniaus istaigose žmonės pirmojo eilį kreipiasi jau rusiškai, nors ir nežinodami, su kuo turi reikalą. Tėvai, abu priversti dirbti, kadangi Vilniuje lietuvių darželių maža, o ir tie patys perpildyti, tai atiduoda vaikus į lietuvių darželius, kur eina rusifikacija ir visais kiais galimais būdais. Tiesa, lietuvių rusų nemėgsta, jų įsravei priešinasi kiek galėdami, bet viešai neapykantos okupantams nedemonstruoja. Mūsų tautiečiai stengiasi su rusiais nedraugauti ir nuo jų laikosi nuošaliai. Tai galima visai ryškiai pastebėti kad ir gatvėse Vilniuje, Kaune ar kitur—lietuvių eina vis su lietuviiais, o rusai su rusiais.

Tenka pripažinti, kad ypač atsparus rusifikacijai ir komunizmui yra kaimas. Apie kaimą būtu galima pasakyti, kad jis šiandien yra gal net lietuviškesnis, negu yra buvęs kada nors kitad. Kaimas nekentia komunistų ir rusų, ir ta neapykanta okupantams jaustė jaučiamą visur. Tuo tarpu mieste jau žymu tendencija daugiau prisitaikyti. Rusifikacija vartoma kaip pat per kino teatrus, visokias kultūrinės pramogos etc. Miestai jau yra atskiesti rusų. Klaipėdoje rusų bus daugiau kaip pusė gyventojų, nes vietinių gyventojų lietuvių ten po karo veik neliko. Rusų daugiau suplūde yra ir į Klaipėdos kraštą. Daugiausia rusų yra ir iš visų tautybių Vilniaus mieste. Rusų persvara čia ypač ryškiai krinta į akį vasaros atostogų metu, kai išvažinėja į provinciją lietuviai moksleiviai ir studentai. Tačiau šiaip pačiame Vilniaus mieste lietuvių, kad ir pamažu, vis dėlto stiprėja. 1944 m. Vilniaus mieste buvo daugiau lenkiškas, bet lenkų vėliau daug repatriavo ir išvyko į Lenkiją, o jų vietą pripildė rusų. Vilnių daug rusų tarnautojų, fabriku darbininkų specialistų, visokių "vadovų", be to, nemažą rusų elgetų—karo invalidų. Vilniaus krašte, pastebima tendencija, rušėja lenkai ir žydai. Kaunas dar lietuviškas, lietuviškesnis nei Vilnius, nors ir Kaune rusų daugėja kaip Nepriklausomybės laikais. Klaipėdos krašte ir miestuose vokiečių yra likę labai maža. Apskritai, Lietuvos gyventojų skaičius nesumažėjo, bet tik kinta jų sąstata. Lietuviai šamoningai nesistengia "persitempti" kolchozuose, visur vyksta pasyvus pasipriešinimas, vaikams tė-

BALTIOJE STIPRINAMAS SOVIETŲ KARO LAIVYNAS

"Das Ostpreussenblatt" Nr. 50, 1954, pasiremdamas švedų spaudo pranešimais ir kai kurių vokiečių laikraščių žiniomis, skelbia, kad Sovietų karo laivyno "Vidurinėje Baltijos jūroje", administratoriaus Matnecovo, išakymu, visa eilė Sovietų karo laivų iš "Leningrado trikampio" perkelti "toliau į vakarus". Šitie Sovietų karo laivai stovės Baltijos jūroje. Ventspilyje, Liepojoje, Klaipėdoje ir "gali padaryti vizitų" taip pat Gdynėn. Iš Sovietų karo laivų minima 250 pavidaninių laivų, 12 kovos laivų, 32 kreiseriai, 5 lėktuvnešiai ir 180 kitokio tipo laivų. Laikraštis, pastebėdamas, kad Sovietai šiuo metu ar tik neturį patį didžiausią pasauilyje povandeninį laivyną ir kad "kiekvienam metu gali uždaryti įėjimą į Baltijos jūrą", pažymi, kad šie skaičiai esą gal kiek perdėti. Vis dėlto tikra, jog Sovietai savo karines bazes Baltijos erdvėje ir Rytprūsijoje nuolat stiprina, o Baltijos jūrą stengiasi paversti tikrąja "Sovietų vėlavų jūra". Suomiai su danų nedidelį karo laivyną su švedų karo laivynu tos bolševikų persvaros negali išlyginti... E.

LYNN, Mass. — Sausio 29-ą dėl Westmoreland viešbučio gaisro žuvo trys asmenys, kiti 9 sužeisti.

vai draudžia rašyti ir pionierius, persistengia partiniai ir komjaunuliai visai pravardžiuojami ir pašiepiami etc. Žodžiu, žmonių sąmoningumo reiškiniai mūsų pavergtoje tėvynėje yra apšėliai. Net ir rusų kalbos dėstytojų mokyklose daugumas yra lietuviai. Rusai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir kitur turi savo atskiras mokyklas.

Lietuvos gyventojai okupaciją vertina kaip laikinę. Žmonės dažnai pakalba, kad "taip nebus—turės būti kitaip". Tat reiskia, jog visokiems "persistengėjams" reikės kaip nors savo kailį gelbėti. Ir tat vis dėlto atsiliepia ne tik į pačių žmonių, bet ir į visokių "persistengėlių" elgimąsi: kiekvienas pagal žmonių nuotakas vis orientuojasi į ateitį, nesistengdamas per daug susirišti su režimu ir su okupantais. Žmonių nepasitenkinimą kelia ekonominė padėtis, okupacija, rusifikacija. Žmonės seka užsienio politikos eigą ir ją savait kopmentuoja. Kiekviena žinutė, išgirsta per užsienio radiją, anoto priežodžio, turi ilgas kojas ir plačiai kraštą apkeliauja. Pogrindžio spaudos veik nėra. O ir toji pati visas svarbiausias informacijas taip pat ima ar tik ne iš tų pačių šaltinių—užsienio radijų pranešimų. Žmonės tiki būsiant karą ir jo laukia. Nesąmonė, iei kas, nepažindamas kiek reikiant sovietinio režimo, tikėtis esant galima vadaus sukilimą ir sovietinį režimą subyrsiant iš vidaus. Šiaip net ir paprasčiausi žmonės galvoja gana realiai—mano, kad viską nulems dvi jėgos: Sovietų Sąjunga ar Amerika. Dabar stovi viena prieš kitą, ginkluojasi ir žiūri, kas bus toliau. Žmonės visų tų reiškinų reikšmę gerai nuvoka. Okupuotos Lietuvos gyventojai, kaip ir daugumas Sovietų Sąjungos piliečių, sovietinės valstybės neliko tokia stipria—žino, kad daugumas ja yra nepatenkinti. Karo atveju, yra įsitikinę, pasikartotų toks pat masinis ir nelaisvę pasidavimas, kaip 1941 m. Tada tariamai lojalių piliečių daug pasidarytų nelojalus.

NEW YORK.—Sausio 27-ą rado nužudytą pagarsėjusį finansinį manipuliatorių Sergey Rubinsteiną, 46 metų amžiaus. Antrojo pasaulinio karo laiku jis išsiskinkinėo nuo militarinės tarnybos, aiškindamas, kad yra neutralės šalies (Portugalijos) pilietis. Vyriausybė norėjo jį išdeportuoti, bet jis teismo keliu trūkdė išdeportavimą. Jis turėjęs ir daugiau bylų teismuose dėl įvairių neaiškių biznių. Jo tėvas buvo Rusijos caro Mikalojaus ir Rasputino patarėjas. Į šią šalį atvyko 1938 metais Portugalijos pasportu, kuris, kaip manoma, buvo sufabrikuotas.

RUBINSTEINĄ RADO NUŽUDYTĄ

ORLANDO, Florida.—Sausio 31-ą mirė Nobelio taikos dovanos (pryzo) laimėtojas Dr. John M. Mott, 89 metų amžiaus.

SOVIETŲ KARO LAIVYNAS

metu ar tik neturį patį didžiausią pasauilyje povandeninį laivyną ir kad "kiekvienam metu gali uždaryti įėjimą į Baltijos jūrą", pažymi, kad šie skaičiai esą gal kiek perdėti. Vis dėlto tikra, jog Sovietai savo karines bazes Baltijos erdvėje ir Rytprūsijoje nuolat stiprina, o Baltijos jūrą stengiasi paversti tikrąja "Sovietų vėlavų jūra". Suomiai su danų nedidelį karo laivyną su švedų karo laivynu tos bolševikų persvaros negali išlyginti... E.

VĖL GRAŽUS BŪRYS NAUJŲ NARIŲ

KUOPŲ VETERANAI VEIKEJAI DUODA SAUNŲ PAVYZDĮ KITIEMS ORGANIZACIJOS AUGINIMO SRITYJE

Šią savaitę Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

30 kp. Scranton, Pa.—Andrukaitis, Mary Donarovich
83 " Scranton, Pa.—Juskevitch, Monica E. Galinas
101 " Chicago, Ill.—Augaitytė, Juzė Lipčienė
101 " Chicago, Ill.—Ramanaukas, Apolonija
212 " Plains, Pa.—Geveralkas, William Martin Jonika
212 " Plains, Pa.—Mattey, Nellie Agnes
212 " Plains, Pa.—Mattey, Stephen

Viso iš keturių kuopų septyni nauji nariai. Organizatorių veidai gerai žinomi. Mrs. Donarovich—Leokadija Žemaitytė, Susivienijimo izdo globėja, ilgarebė didelės 30 kuopos finansų sekretorė, dažnokai pasirodo su naujais nariais; Simanas Gašinis, buvęs Susivienijimo vice prezidentas, talgi ilgametis 83 kuopos finansų sekretorius, turi gero patyrimo naujų narių išlavime; Ursulė Lipčienė, 101 kuopos organizatorė, gali būti pavyzdžiu kitiems organizacijos veikėjams; Antanas Jonika, 212 kuopos finansų sekretorius ir organizatorius, ka padada, ta ir padaro. Jis su kuopos pirmininku Motiejum Miedažiu paskutiniu laiku puikiai reaguoja į Susivienijimo vadovybės kvietimus ir raginimus auginti organizacijos narystę. Linkėtina, kad jų dviasia užsikrestų ir kiti kuopų vadai.

Nors šiame sąrašė nefiguroja, bet 24 kuopos, Minerville, Pa., sekretorius Simanas Balnanosis irgi pavyzdžingai atsiliepė į valdybos raginimą. Jis jau išrašė keturis naujus narius. Geros kloties ir toliau.

CENTRO ISTAIGOS PRANEŠIMAS

Dabar LRKSA centro istaiga (ofisas) yra labai užimtas metinių raportų paruošimu. Šie raportai turi būti vykdomosios Tarybos pareigūnų pasirašyti ir priduoti valstybių apdraudos departamentams prieš kovo 1 dieną. Tadgi, dėl intensyvaus darbo atskėlymai iš centro ofiso gali būti viena kita diena suvėluoti. Pasitikime, kad kuopų pareigūnai, žinodami padėtį, apvaisiks ir už bloga-

SOVIETAI ŽUDO POLITINIUS TREMTINIŲ VEIKEJUS

Vakarų Vokietijos spauda pranešė, kad pastaruoju metu nužudyti du "Radijo Liberation" redaktoriai. Kiek anksčiau gudų skyriaus redaktorius Karas buvo prigrirdytas Izaro upėje ties Munchenu. Pastaruoju metu nužudytas kitas tos radijo stoties, Azerbeidžano skyriaus vyriausias redaktorius atsargos majoras Fata-libeyli Dudadinskis. Tie du nužudymai liudija, kad Sovietai ir toliau tupepersekiuoja politinius tremtinius.

Persiekiojimas sustiprintas ypač paskelbus apie Rytų bloko karinę santarvę ir Rytinės zonos armijos įkūrimą.

1954 pavasarį MVD buvo atsiumtusi Vakarinė Vokietijon savo aukštą pareigūną nužudytą rusų politinį tremtinį A. Truchnovičių. Kaip žinoma, Chochlovas skirtos aukos nenužudė, nes pats paprašė Vakarų valstybių globos ir pasidarė politiniu tremtiniu.

Tremtiniams skaldyti tariamai jų vardu leidžiami net emigrantų laikraščiai. Sovietai yra taip pat pagrobę eilę politinių tremtinių, kurie turi kalbėti per komunistines radijo stotis išsceni-mą. Kremlius negali pakęsti politinių tremtinių, kurie yra komunistinio teroro akivaizdūs liudytojai Vakarų pasaulyje. Politiniai tremtiniai yra Sovietams patys pavojingiausi, nes jų negalima apgauti gražiais žodžiais. Daugelis politinių tremtinių turi didelį patyrimą ir gerai pažįsta komunistinę santvarką. Jų neįtikinsi, kad Sovietai siekia sugyvenimo su laisvuojų pasauliu. Jie perdaug gerai pažįsta sovietinį terorą, kad galėtų patikėti Maskvos skelbiama "demokratija". Daugelis jų yra patys išgyvenę skirtos aukos nenužudė, nes pats paprašė Vakarų valstybių globos ir pasidarė politiniu tremtiniu.

BŪK LRKSA ORGANIZATORIUM

Susivienijimui reikalingas generalinis organizatorius. Patraukli propozicija inteligentiškam, energingam asmeniui. Plati darbo teritorija, geras atlyginimas užtikrinantis šviesią ateitį. Proga pasidaruoti artimo gerovei ir lietuvių naudai. Dėl platesnių informacijų kreipkitės į Susivienijimo sekretorių Wm. T. Kvetkas, P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Pa.

"G A R S A S"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY, published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išėina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Penna.

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožiūra. Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

VADOVELIŲ RUOŠOS IR LIETUVIŲ KALBOS MOKYMO PRADŽIOS MOKYKLOSE REIKALAI

SESERS M. EUCHARISTOS referatas skaitytas ALRK Federacijos centro valdybos ir Kultūros Instituto susirinkime 1955 m. sausio 15, Brooklyn'e.

(Pabaiga)

Antrąjį klausimą lengva atsakyti. Lietuvių seselių vienuolijos seniai dėjo ir tebededa pastangas, kad išmokslintų seses. Visos profesionalios seselės mokosi, kad išgytų laipsnius, kad išgilintų įvairiose mokslo šakose, specialybėse. Lietuvių kongregacijose yra seselių, kurios studijavo ir Lietuvoje, Vytauto Didžiojo Universitete, ir kitose Lietuvos įstaigose. Šitos išsiuoliusios seselės pasidalina įgytu mokslu dėstydamos kursams kitoms bendradarbioms seselėms įvairiais laikais ir būdais. Pavyzdžiui, vasaros metu, o kartais ir mokslo metu, pačios dėsto liuanistiką, literatūrą, pan.; pregentai kviečiami; dalyvauja lietuvių studijose, kad praturtintų žinias ir išgilintų liuanistikos mokslą. Lietuvių Seserų Institutas praveda Lietuvių Studijų Institutus mokytojoms vienuolėms. Apie tai, tikiuos, kita seselė plačiau paaškins ir praneš, kas planuojama šiai vasarai Brocktone.

Kolegijos ir universitetai remia ir pripažįsta liuanistikos kursus ir jei prašoma, priskaito prie laipsnio kreditų. Kai kuriose įstaigose šie kursai užpildo net ir "foreign language requirement". Pavyzdžiui Marywood, Catholic University, Lyola, Villanova, De Paul, Notre Dame, t. t.

Į trečiąjį klausimą galima vienu žodžiu atsakyti. Taip. Seselės ir kiti mokytojai dėsto liuanistiką normaliu programos metu. Ta tvarka jau bendrai visiems čia susirinkusiems žinoma. Tiesa, yra kelios vietos, kuriose dėl įvairių priežasčių negalima sutvarkyti liuanistikos pamokas tinkamai. Tačiau mūsų vedamos mokyklose tai retas atsitikimas.

Ketvirtasis klausimas svarbiausias ir mums jis labiausia rūpi. Į jį galėsime tik bendromis jėgomis rasti atsakymą. Jis artimiausias prie mūsų visų širdžių. Kaip tik dėl to, nežūrint savotiškų aukų ir sunkumų, mūsų vienuolių vadovybės mus čia atsiuntė. Neapvilkinime mūsų vadovų nei lietuviškos visuomenės, kurių tikrai lietuviškos širdys laukia ir tikisi greito, gyvo, katalikiško atsakymo į šį klausimą!

II. Svetimos kalbos mokymas pradžios mokyklose

Iki šiol, kaip žinote, JAV viešose pradžios mokyklose vien anglų kalba buvo mokoma. Tačiau atrodė, kad neilgai vieną kalbą mokėms pradžios mokyklose. Kodėl? Kas įvyko?

Jau seniai pedagogai, kalbininkai, mokslininkai, įrodinėjo svarbą mokėti antrą kalbą, ir ragino svetimą kalbą mokėti pradžios mokyklose. Nieks iš to neišėjo. Dažnai tas klausimas kilo įvairiose seimose ir susirinkimuose.

se, bet vis tik nutarimais likdavo ir nieko konkretaus nenuveikta.

Prieš du metus, 1952 m., viename seime, uolumas kaikiurių prōponentų taip sukėlė entuziazmą dalyvių, kad sekančiais metais, sausio 1953 m., sušaukė svarbią konferenciją NATIONAL CONFERENCE ON THE ROLE OF FOREIGN LANGUAGE IN AMERICAN SCHOOLS Washington, D. C. Toje konferencijoje gerb. Earl James McGrath, U. S. Commissioner of Education, skaitė referatą "Foreign Language Instruction in American Schools." Savo kalboje jis aiškiai pabrėžė, kad

1. Amerikiečiai turi išmokti antrą kalbą.
2. Mokymas antros kalbos turi prasidėti pradžios mokyklose.

Kokios praktiškos išvados iš šios konferencijos? Pirmiausia, ši konferencija uždegė kalbininkų ir pedagogų universitetuose ir kolegijose. Pravedė institutus, kursus; pradėjo "research"; rinko ir dar teberenka "references, bibliographies, visual aids"; rašo straipsnius; ruošia vadovėlius.

Ištrauka iš YALE biuletenio:

"Yale reports that it has included in the Master of Arts teaching program the training of language teachers for elementary grades. Theodore Anderson, program director, said: 'Grade school language instruction is mushrooming so rapidly that the question is no longer whether languages will be taught in such early educational levels but HOW they will be taught.'"

Catholic School Journal tilpo daug straipsnių. Ištrauka iš Dr. Fitzpatrick editorials:

"This movement of beginning foreign languages in the elementary schools is one of the most hopeful things for high education. We do not know how actively Catholic Schools are supporting the movement though we know a few who are not. To all we call attention to the following excerpt from a committee report of members of the faculties of Andover, Exeter, Harvard: 'It is time to call a halt to this retreat toward monolingual isolationism.'"

Antra, valdžia, ypač įvairūs "School Systems" pradeda eksperimentus, pertvarko "curriculum", ir įveda į normalią programos lentelę svetimą kalbą. Pavyzdžiui Illinois, Indiana, New York, Maine, Mass., Conn., Texas, Washington, D. C., etc.

Trečia, radio ir TV ekspertai, specialistai, "script" rašytojai, "researchers", ieško, rašo, ir oro bangomis moko kalbas ir demonstruoja pavyzdingas pamokas svetimai kalbai dėstyti. Pavyzdžiui WBEZ, Chicago; KANU, Kansas; WQED, Pittsburgh.

Ir ketvirta, Modern Language organizacija spausdina FL biuletinį svetimos kalbos mokytojoms pradžios mokyklose. Ten randamas idomus rinkinys žinių ir veikimų svetimos kalbos mokymo srityje.

Ištrauka iš FL, November, 1954:

"We at the MLA know that

KOMUNISTINĖ SANTARVĖ

Pastaruoju metu Maskva prarado pusiausvyrą, vis dažniau kalbėdama apie karo galimybes, atėityje. Otto Kuusenen, suomių Karelijos maskolbernis, paskelbė straipsnį Sovietų žurnale "Mež-dunarodnaja Zizn". Jis visuotinai atstovauja Maskvos pažiūrai, kad tariamai tik rusai, be jokios paramos iš šalies, sugebėję suvaidinti vokiečių karo mašiną. Dideliu įžulumu jis skelbia netiesą, kad amerikiečiai iš pastarojo pasaulinio karo daug pasipelnė. Tačiau jis vengia paminėti amerikiečių milžinišką paramą, kurios žymės ir šiandien užtinkamos Sovietuose.

Laikraštį "Krasnaja Zvezda" B. Vronskis prikištinai nurodo, kad Amerikos apsiginklavimas sukėlęs pavojų tarptautinei taikai. Jis nedaro tokių navių išvedžiojimų, kaip Kuusinen, skirtų Sovietų gyventojams mulkinti, esą, tik kai kurie karo kurstytojai Amerikoje, neva norėdami pasipelnyti, verčia kraują ginkluoti.

Nors abu autoriai mano, kad trečiasis pasaulinis karas dabar aegresia, tačiau Sovietų marionetinės valstybės šokdinamos pagal Maskvos muziką. Tik ką pasibaigus Maskvos vadovautai marionetių karinei konferencijai Minske, netrukus, gruodžio pabaigoje, sušauktas kitas karinis pasitarimas Prahėje. Šiame pasitarime dalyvavo Čekoslovakijos, Lenkijos ir komunistinės Vokietijos atstovai. Apie ją tepaskelbta tik šiomis dienomis.

Prahėje su dideliu atsidėjimu buvo svarstytas Vakarų Europos sustiprėjimas ir nutarta dėti pastangas, kad Paryžiaus nutarimai nebūtų įgyvendinti. Kaip žinoma, pagal Paryžiaus nutarimus,

turi būti sudaryta Vakarų Europos karinė santarvė, į kurią įeiktu visos svarbiausios valstybės, įskaitant Vakarų Vokietiją. Dikarelijos maskolbernis, paskelbė straipsnį Sovietų žurnale "Mež-dunarodnaja Zizn". Jis visuotinai atstovauja Maskvos pažiūrai, kad tariamai tik rusai, be jokios paramos iš šalies, sugebėję suvaidinti vokiečių karo mašiną. Dideliu įžulumu jis skelbia netiesą, kad amerikiečiai iš pastarojo pasaulinio karo daug pasipelnė. Tačiau jis vengia paminėti amerikiečių milžinišką paramą, kurios žymės ir šiandien užtinkamos Sovietuose.

Isidėmėtina, kad Sovietai ir jų palydovai šiandien atvirai pradeda laisvam pasauliui gariniui karinėms santarvėms, savo, o ypač užsienio gyventojus vis dar įtikinėja taikos siekimu ir komunistinių tautų draugiskumu. Nesamone kalbėti apie taiką, kai komunistinis pasaulis atsidėjęs kursto pasaulinę revoliuciją. Komunistinių valstybių brolybė te-reikalinga apsiginkluoti iki dantu, nuolat erzinant laisvas valstybes, kad jos siekiančios imperialistinių tikslų.

Šiuo metu pasaulyje tėra tik vienas imperialistas, kuris, nesigailėdamas svetimo prakaito, kraujo ir auku, siekia įsigalėti pasaulyje. Tačiau jo galas bus panašus į jo buvusio santarvininko—Hitlerio.

RUNGTYNĖS DEL STALINO SOSTO

Neseniai paskelbtas MVDisto Abakumovo likvidavimas parodė, kad Kremliuje rungtynės dėl Stalino sosto vyksta toliau.

1948 metai baigėsi visų pripažinto Stalino pasekėjo Zdanovo neišaiškinta mirtimi. Ji atvėrė kelius ir valdžią antros eilės kandidatams: Malenkoviui ir Berijai. Abu skubėjo likviduoti Zdanovo pasekėjus Leningrade ir vyriausiuoju budeliu paskyrė minėtąjį Abakumovą, kaip dabar paaškiejo iš Sovietų duomenų.

1949 metais ima kilti už Zdanovą dar ambicingesnis partietis Chruščiovas. Karjeros bet kuria kaina siekdamas, jis iš Ukrainos persikelia į Maskvą ir ima tvarkyti labiausiai apeleistą Sovietinio gyvenimo sritį—žemės ūkį. Jau 1950 metais jis nuvertė ilgąmetį ūkininkų tijąną Andrejevą ir išėina į viešumą su ambicingais agroporodu planais. Iki šios dienos jis kankina žmones vis naujais beprotiškais bangymais, siekdamas skaus karjeros.

1953 metais iškyla prieš Beriją nukreipta garsioji žydų daktarų byla, lydima antisemitizmo bangos. Gydytojai apkaltinami nužudę arba pasikėsinę nužudyti žymius bolševikus, jų tarpe ir Iaršikius. Norėta įrodyti, kad Berija su visa MVD nesugeba

FL study in the elementary schools is no temporary phenomenon." (N. B. Headquarters in N. Y.)

Faktų galybės būtų galima čia pateikti.

Kaip šis judėjimas—mokyti svetimą kalbą pradžios mokyklose liečia mus? Atsakymą beabejo jau ne vienas čia besiklausydamas jaučia savo kilnioje širdyje. Šių faktų šviesoje, argi galime neuleisti rankas ir praleisti auksines progas, kurias Dievo Apvaizda mums taip dosniai davė sukurdamą ir palaikydama lietuviškas vienuolijas, lietuviškas parapijas, lietuviškas organizacijas, laisvoje Amerikoje! Ar kas drįstų nepritari tiuvių kalbos dėstyti, lietuviškas palaikymui, lietuvių parapišose mokyklose? Ar tai ne mūsų šventa pareiga, bendromis jėgomis ieškoti ik surasime, tikro praktiško, nuosirdaus, lietuviško ir ypač katalikiško atsakymo į visus šiuos svarbius klausimus.

pirmtakūnai. Pradžioje jis kalbės apie gerovę žmonių, kuriuos stengsis dar labiau paniekinti ir sūkausti grandinėmis.

JAU GRĄŽINA PABĖGELIUS

Vienoje leidžiamas "Interreport-Ost" 1954 m. lapkričio 11 d. numeryje paskelbė, kad Tito draugystė su Rytų bloko komunistinėmis valstybėmis tiek toli nužengė, jog jugoslavai jau grąžina iš tų kraštų į Jugoslaviją įstrūkusius pabėgėlius. Taip 1954 m. spalio 16 d. aštuoni vengrai pabėgėliai, kelios dienos prieš tai peržengę jugoslavų sieną, jugoslavų milicijos buvo perduoti atgal vengrams. Pabėgę vengrai buvo grąžinti spalio mėn. iš Jugoslavijos į Vengriją ir poroj kitu pasienio vietu. Vienas spalio viduryje į Vokietiją per Austriją atbėgęs bulgaras studentas papsakojė, kad pabėgėliai, iš vad. "liaudies demokratijų" pasprukę į Jugoslaviją, ten jau nebepaleidžiami laisvi, bet laikomi sumitai. Čekoslovakai pareikalavo, kad jiems austrai grąžintų visus pabėgėlius iš Čekoslovakijos. E.

NAUJI LEIDINIAI

(Atsiusti paminėti)

SAULĖS TAKAS, Nelės Malzalaite. 417 puslapių. Kaina \$3.50. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, 1954 m. Chicago, Ill.

AUDROSE, Bakužinio eilėraščių. J. Bakaus iliustracijos. Spaudė "Laiko" spaustuė Argentinoje. 1954.

THE EVENING SONG (vakarinė daina). A collection of Lithuanian folk tales, legends and Fables. Compiled and translated by Vytautas F. Beliajus. Illustrated by Louis Danov. Bonnie Press, Los Angeles, Cal. Price \$3.00.

LIETUVIS FILMŲ ARTISTAS

Vokiečių žurnalas "Film und Frau", aptardamas naują rimtą anglų filmą "Romeo ir Julija", iškelia vyriausią rolę vaidinusių jauną filmų artistą Laurence Harvey, įsakmiai pažymėdamas, kad jis savo kilme yra lietuvis. Filmas rodomas ir Vokietijoje.

URUGVAJUS. Motevideo lietuvių jaunimo Vycių Draugiję gruodžio 19, 1954 m. naujoje parapijos salėje surengė spaudos atgavimo sukakties minėjimą. Tą dieną ir per jėzuitų vedamą radijo valandėlį sukaktis buvo paminėta atitinkamu žodžių ispaniškai.

D. BRITANIJOS LIETUVIAI nupirko Headley Park sodą, kurioje numatyta įtaisyti vasarvietę—prieglauda. Joje galės jaunimas stovyklauti, suaugusieji praleisti atostogas ir gerėtis lietuviška programa bei pramogomis.

OTTAWA.—Sausio 29-tą Kanados parlamentas ratifikavo Londono ir Paryžiaus sutartis.

ERŠKĖTIS IR STIRNA

Už girios palaukė, prie siauro takelio, Po nakčiai rausvai pražydėjo erškėtis. Kerojo, raudonais žiedais pasipuošęs, Ir pyko, kad nieks neateina grožėtis.

Nubudusi stirna miglas nusipurtė, Ir striuoksi, kur veržias iš skardžio šaltinis, Kur begeriant atmuša grakštų jos kaklą ir kojas, Kaip veidrodinis, tyras vanduo krišpolinis.

Pajutęs erškėtis spygliuotaisiais ūgiais, Jai einant, į siaurą takelį palinko, Ir papuošė kraujo raudoni karoliai krūtinę, Pakibę ant apsiausto žvilgančio šilko.

Kai palenkė galvą į skaidrų šaltinį, Jame besisupo lašai purpuriniai, Ir stirna išbėgo iš mėlynos girios, Kur buvo užuodyti džiaugsmo šaltiniai.

Dabar ten užžėlę takai ir takeliai... Žiedais jo raudonais nieks neina grožėtis. Nebeina nė stirna rytais ir šaltinį... Nors rausta iš pykčio erškėtis.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė

Katalikų Akcija

Veda: VINCAS JURONIS

TĖVYNĖS MEILĖ PLAUKIA IŠ DIEVO MEILĖS

Alg. Kezys, S. J., Zvaigždėje (vasario mėn.) rašo: "Tėvynės meilė nėra priešiniga Dievo meilei, nes žmogus mylėdamas tėvynę, myli Dievo norėtą gyvenimo santvarką. Tėvynė yra Dievo dovana. Kas myli Dievo dovana, myli ir patį dovanos davėją.

"Tėvynės meilė yra didelė dorybė, jei ji jungiama su Dievo meile. Dievo meilė duoda tėvynės meilei kilniausią motyvą, nustato tėvynės meilės ribas ir apimtį, atskleidžia jos tikrą vertę ir prasme ir įjungia ją į amžinų vertybių pasaulį. Kas myli Dievą, tas brangina savo kraštą, išvengia šovinizmo ir tautinio egoizmo, moka pasiaukoti artimui, gerbia tėvų palikimą, yra paklusnūs įstatymams, sugyvenamas su kaimynais. Tėvynės meilė be Dievo meilės yra medis be gilių šaknų, laivas be vairo, akla ir nepažabota jėga, galinti atnešti didelę nelaimę.

"Tikro patrioto širdis apima netik tėvynės meilė, bet ir Dievo meilė. Tikro krikščionio širdis apima netik Dievo meilė, bet ir tėvynės meilė. Dievo ir tėvynės meilė, sujungta vienoje karsloje širdyje, yra milžiniška jėga, gimdanti didvyrius, ugdanči gaitinius, nulemianti tautų istoriją atnaujinti žemės paviršiu. Dievo ir tėvynės meilė, sujungta žmogaus dvasioje, yra gerovės pagrindas, tautos laimės šaltinis, augštos kultūros priežastis, taikos ir gyvenimo fundamentas."

TAIKLI PASTABA

"Darbininkas" sausio 25 d. nr. 7 vedamajame rašo: "Kai seniau bažnyčios buvo statomos, aplink jas gyveno masės lietuvių. Dabar tokių parapijų rasi nedaug. Žmonės prisi-gyveno, geresnius namus išsigijo, toliau nusikėlė ir bažnyčios liko nebe lietuvių rajone... Tokia padėtis reikalauja ir pačių parapijiečių didesnio uolumo. Žinia, kad Katalikų Bažnyčia reikalauja priklaustyti kuriai nors parapijai. Su tuo surištas ne tik tautos bažnyčios išlaikymas, ko reikalauja Bažnyčios įsakymai, kaip ir mišių sekmdieniais klausyti ar pasnika laikyti, bet visos eilės dvasinių reikalų aprūpinimas. Katalikas negali palikti už parapijos, iki koks laisvas paukstis, kuris vieną sekmdienį į vieną bažnyčią užbėga, antrą—į kita, tretį—dar į kita, kaip jam geriau ir patogiau išėina; tikrai bėdoje jisai būna priverstas kreiptis į savo parapijos kleboną.

"Šiuo atžvilgiu daugiausia galima būtų padaryti priekaištų naujai atvykusiems, kurie pradžioje minios suplaukdavo ir lietuviškų parapijų bažnyčias, o dabar jau praskydo: eina, kur papuola. Senieji atėiviai, kurie bažnyčias statė, turi dar daugiau uolumo savo parapijai, o naujieji lyg ir nesijaučia pareigos jas remti. O čia yra reikalas ne vien padėti savo bažnyčią išlaikyti, bet ir reikalas tvarkos, kuri yra ir dvasiniame gyvenime, ir reikalas lietuviškas."

Jaunoji karta tiek pat nusikalsta. Kai tik susiveda, toliau apsigyvena ir nejučia pareigos tėvų parapijai priklaustyti ir ją remti. Šitoks polinkis blėdingas ir jį reikia atitaisyti.

KATALIKŲ SPAUDOS MĖNUO

Be katalikų spaudos negali būti katalikų akcijos. Dr. J. Gutas gražiai aptaria katalikiško laikraščio pasiutinybę: Laikraštis yra visuomenės auklėtojas. Jis ją auklėja statydamas prieš gvasias akis religinius, tautinius, visuomeninius idealus, įtaigodamas didžios tiesos, grožio ir gėrio mintis, keldamas atskirų individų širdis prie nemiršančiųjų idealų. Tarnaudamas tiesai, grožiui ir gėriui, jis veda skaitytojus prie amžinosios Tiesos, Grožio ir Gėrio. O tai ir yra tikrojo auklėjimo kelias.

Vasario mėnuo yra katalikiškosios spaudos mėnuo. Bažnyčiose sakomi pamokslai, draugijoms skaitomos paskaitos, o laikraščiuose rašomi straipsniai apie savo spaudos naudą, reikalingą paramai ir platinimui. Visur ieškomi nauji prenumeratoriai, supažindomi su įvairiais laikraščiais ir žurnalais. Malonu pastebėti, kad vienoj vyskupijoj lietuvių klebonai pasiryžę kiekvieną vasario sekmdienį panaudoti supažindinimui su vienu iš lietuviškų laikraščių: Darbinuku, Draugu, Garsu ir žurnalais, kaip Laivas, Zvaigždė, Sv. Pranciškaus Varpelis, Laiškai Lietuviams. Visos organizacijos turėtų pasirūpinti paskaitininku apie katalikų spaudą vasario mėn. susirinkimams.

KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖS REIKALU

Jau eilė metų Amerikoje praktikuojama bendra maldų oktava išmelsti atšalusiems katalikams atsivertimo malonės, atsiliksiems nuo Romos Bažnyčios vėl grįžti ir vienybė su Apaštalu Sostu. Aktava atliekama sausio 18-25 dienomis.

Mes lietuviai turime netik protestantų tikinčiųjų, bet ir atskalūnų "neprigulumųjų", arba vadinamų "nezaležniukų". Vieni ir kitų yra tik kelios parapijos Amerikoje. Protestantai mums labiau suprantami, kadangi nuo seno tėvai ir protėviai priklausė tai sektai. Bet visai nesuprantami neprigulumieji, kurie virste iš tikrųjų katalikų. Ar ne laikas jiems grįžti į Tėvo Namus? Šie tikrai žino savo klaidą. Jų vada! dar geriau supranta vieningumo reikala. Juk ir protestantai laiko šią oktavą ir meldžia Dievo vienybės krikščionių bažnyčiose. Mums lietuviams bus kasdieninis reikalas ir rūpestis sugrąžinti šiuos į "vieną avutę po vienu piemeniu." Mūsų maldos ir mūsų akys nukreiptos į juos.

Nors Kristus Bažnyčia labai trokšta tos tikėjimo vienybės, bet ji negali atsidėti tiesos ir priimti žmonių išgalvotų tikėjimo klaidų. Bažnyčia negali atsidėti savo tiesų ir moralės. Todėl vienintėlis būdas melsti Dievą, kad apšviestų klystančius ir atvestų į tikrąjį kelią.

TRUMPAI

— Sveikiname senąjį federantą—katalikų akcijos šulą—kun. Augustiną Petraitį, jo 25 metų klebonavimo sukaktimi Sv. Kazimiero parapijoje, Worcester, Mass. Tai kunigas, kuris suprato ir visada rėmė bendrą katalikišką akciją lietuviuose.

— JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimams jau užsiregistravo į 30 apylinkių rinkimų komisijų. Jų turėtų užsiregistruoti į 200. Katalikų veikėjai raginami pasirūpinti rinkimams sudaryti komisijas. Kur nėra apylinkių, rekomenduotas komisijas patvirtina Vyriausioji Rinkimų Komisija tuolaikiniams rinkimams praversti. Tokios komisijos sudaro ir rinkikų sąrašus. Vėliau pasirūpinti ir nuolatine apylnke įsteigti. Visais reikalais kreipkitės į: Mr. V. Vaitekūnas, Vyr. Rink. Kom. pirmininkas, 137-16 No. Hempstead Turnpike, Flushing 55, N. Y.

— Vasario 22 d. Maldos Diena Bostone bus didelė ir išpūdinga. Pamaldos Katedroje, arkivyskupo Cushing pamokslas, dvasiškų suvažiavimas iš visos Naujosios Anglijos, organizacijų dalyvavimas ir lietuviškos minios suplaukimas, bus daug naudingesnis, duos daugiau propagandos, negu paprastos prakalbos. Jei ir nebus progos aukų parinkti ten pat, tai paruoš visuomenę ir draugijas aukoti privačiai ir susirinkimuose. Sektinas pavyzdys visoms kolonijoms. Tokia Maldos Diena New Yorke bus ruošinama Baisiojo Birželio proga (Sv. Patriko Katedroje). Kunigų Vienybės provincija jau paskyrė komisiją.

— Vasario 6-13 dienomis Amerikoje bus laikoma Šventojo Rašto Savaitė. Laikas ir mums šventraštį daugiau platinti. Knygynuose ir pas prel. P. M. Jurą galima užsisakyti šventąjį Raštą. Pamokslai ir paskaitos tuo laiku skiriamos šventraščio naudą ir skaitymo būdą išaiškinti. Pasiryžkite pasiūlyti išgity šventraštį lietuvių kalboje kiekvienai šeimai ir kiekvienai skaityklai.

— Kun. J. Krivickas gyvenęs Prancūzijoje, laikraštinkas, jaunimo vadas, politikas, ruošiasi vykti Amerikon. Dirbs Albany, N. Y. vyskupijoje.

VILNIAUS TRINAPOLIS IR DIEVO TARNAS JURGIS MATULAITIS

VARŠUVA IR VILNIUS.—TRINAPOLIO INAMIAI. NAŠLAICIŲ GLOBA.—MALONĖS

Esame girdę, kaip Dievo net pastatė savo sargybą, kad ap-Tarnas arkivyskupas Jurgis Matulaitis-Matulevičius pirmojo pasaulinio karo metu globėjo Varšuvoje našlaičius, kaip jis pats nepaisydamas skaudamos ir geležinės skardos suimtos kojos, lankė gailėstingus žmones, rinkdamas našlaičius maista. Nevisi mieliai jį priimdavo; tekdavo išgirsti jam priekaištų; bet našlaičiams maistas buvo reikalingas, todėl kantriai išklausydavęs piktų žodžių ir gaudavęs paramos benamiams. Tuo metu jis buvo atgaivintys Marijonų vie-nuolijos vyriausiasis vadas ir, būdamas Varšuvoje, atgaivino, sutvarkė ir davė Lenkijos Marijonų Provincijai pradžią.

1918 m. gruodžio 8 d. Dievo Tarnas Jurgis pradėjo valdyti Vilniaus vyskupiją. Tarp kitų visų ypatingai pavestų turtu buvo ir taip vadinamas Trinapolio ūkis. Jame, vyskupui Jurgiui pritariant, kun. Raštutis įkūrė karo našlaičiams prieglaudą. Jos vedėja buvo Agota Kudirkaitė, o jai padėjo Pranciška Pocyte.

Nuo 1920 m. iš arti stebėjo ir protarpiais Trinapolyje viešėdavo Vilniaus vyskupo privataus sekretorius, kun. Jonas Kriščiū-kaitis, MIC. Jis parašė savo atsiminimus apie Trinapolio būda-mas Romoje 1945 m., duodamas daug vertingų smulkmenų. Jis rašo:

—Lenkams išvarius bolševikus iš Vilniaus, vyskupas Matulevičius gavo lenkų valdžios oficia-liu raštu, kad Pilsudskis gražina Trinapolį jo tikram savininkui—Vilniaus vyskupui, ir dėlto esąs duotas įsakymas pašalinti iš Tri-napolio lietuvių vaikų prieglau-dą. Vyskupas Matulevičius irgi raštu už davė padėkojimą, bet prašė vaikų prieglaudos iš Tri-napolio pašalinti, nes nenoris, kad dėl jo nukristų nors viena vaiko ašara. Tuo būdu vyskupas Matulevičius, imdamas savo ži-nion Trinapolį, paėmė ir ten jau esančią prieglaudą.

Tų vaikų prieglauda atsirado Trinapolyje tokiu būdu. Didžio-jo Karo metu lietuvių pabėgėlių atsirado net Orenburge ant Ura-lo upės. Kaip paprastai, kur tik atsiradavo pabėgėlių, ten tuojau įsisteigėdavo ir vaikų prieglauda. Taip buvo ir Orenburge. Kaip pabėgėlių taip ir prieglaudos glo-bėjų buvo kun. Nikodemus Raštutis. Susidarius galimybei grįž-ti Lietuvon, kun. Raštutis savo sumanumu ir energija išgavo reiki-amią vagonų skaičių: į juos su-talpino netik vaikus, bet ir visą prieglaudos turtą; net sugebėjo vagonė įstaisyti savo virtuvę; tuose pačiuose vagonuose per-važiuojo atvažiavo į Vilnių. Čia rado šeiminkaujant bolševikus. Kun. Raštutis sugebėjo paveikti bolševikus, kad duotų prie-glaudai tinkamą vietą. Bolševikai pasiūlė Trinapolį ir savo val-diskais arkliais ten perkraustė vaikus ir visą atsivežtą turtą;

DOVANA LIETUVAI

Daug projektų buvo ir dar dabar yra, ką mes turėtume padovanoti vėl atgaisimui laisvę Lietuvai.

Vienas konkretus projektas jau vykdomas. atskirai Lietuvai ruošiamas kraitis—Pasaulio Lietuvių Archyvas. Šis Archyvas, kai tik bus galima, bus pargabentas į Lietuvą. Tad kuris padovanoja kokį nors dalyką šiai istaigai, tas padovanoja pa-čiai Lietuvai. Reikia tikėtis, nebus nė vieno tautiečio, kuris nieko nepadovano, nes šioj istai-gioj turi būti surinkta visų po pasaulį išmėtytų lietuvių veiklos pėdsakai.

Pasaulio Lietuvių Archyvas renka archyvinę, bibliografinę (spaudą) ir muziejinę medžiagą. Kas norėtų platesniū informaciją gauti, prašoma pranešti savo adresu. Siųsti istorinę medžiagą ir prašyti informaciją šiuo adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Illinois. PLA Vadovybė

TRUMPA LIETVIŲ GROŽINĖS LITERATŪROS APŽVALGA

Kai visos kūrybos įkvėpėjas Stalinas iškvėpė savo juodą sie-lą, kurios jis sakėsi neturįs, ir kai jam į kompaniją nusiuntė velnių gasdinti enkavedistą Be-riją, lietuvių tarybinis rašytojas suprato, kad generalinė linija siūbuoja. Vargšai Moziūriūnas, Valsiūnė ir Korskakas su Til-vyčiu pamatė, kad ir juos už Be-rijos eiluoatą pagarbiniama gali pasiūsti ten, kur pagerbtasis at-sidūrė. Jie užuodė, kad bet ko-kio bolševiko minėjimas yra per-daug pavojingas, kol valymai ne-pasibaigė. Todėl visi gerokai ap-tilo.

Nenuostabu, kad pereitais me-tais "Tiesa" ir "Sovetskaja Lit-va" labai rašytojus nubarė, kad jie nerizikuoja savo galvomis ir nebegarbina partijos, nors ir ne-galėdami atspėti, kuris kuriam nusuks galvą: Chruščiovas Ma-lenkovui ar atvirkščiai. Laikra-šiai labai nubarė rašytojus, kad jie tebėra skolingi liaudžiai, bet neišdrįsta pasakyti, kurį tironą reikia garbinti, kad neapsiriktų, kaip Moziūriūnas, ir neiškeltų naujo Berijos. Suprantame ne-laimeingų pavergtų rašytojų, kaip ir visos tautos, dalia.

Čia norime pastebėti, jog lais-vajame pasaulyje lietuvių litera-tūra, nors ir be savo gimtosios žemės, auga ir klesti. 1954 me-tais grožinės literatūros pasirodė per keliasdešimt veikalų. Vieni jų yra senesnės kartos rašyto-ju, kiti jaunesnės, tačiau be iš-imties jie yra laisvai kurti, ne-istempti nei ant Stalino, nei ant jo draugo Berijos ar Malenkovo kerpalio. Jie nekisami į bolše-vikinio pavergtė bato aulą ir tuo pačiu jie yra vertingi.

Mes randame poeto Jono Kos-su-Aleksandriškio, pasivadinusio Jonu Aiščiu, knygą "Apie laiką ir žmones", kurioje jis aprašo sa-vo draugus poetus, tarp jų ir L. Girą, kuris šoko Laisvės Alėjo-je bolševikams atėjus. Mes ran-dame Stasiaus Būdavo, Liudo Zeikaus, Jurgio Jankaus, Alės Nakaitės romanus, Vytauto Alan-to, Aloyzo Barono, Jurgio Gliau-dos, Juozo Kralikausko noveles ar apibraižus. Užtiknami ir Jur-gio Blekaičio, Alfonso Griciaus, Anatolijaus Kairio poezijos rin-kinius ar Jono Griniaus dramą "Žiurkių kamera", kuri šiomis dienomis statoma Chicagoje.

Nesuminėsime čia visų knygų, nors jos visos yra tikroji kūry-ba, tikrasis lietuviškas žodis, persunktas savo krašto ir savo žmonių meile. Ne vienam jų kalbama apie pavergtosios Lie-tuvos žmones ir kraštą su didelė-me meile ir kūrybine ugnimi.

Laisvė yra kūrybos pirmasis pagrindas ir laidas, ir kiek nori gali keikti sovietinį rašytoją, jis nieko neduos gero, kol reikės bi-joti partijos ir, kaip pačiam Zi-manui, eiti į "Tiesos" redakciją prisipažinti kaltu dėl apsidei-dimo.

PRANEŠIMAS LRKSA 187-TOS KUOPOS NARIAMS

Liet. R. K. S. A. 187-tos kuopos nariams Frackville, Pa., pranešama, kad svarbus susirinki-mas įvyks vasario 20 dieną, po 10 valandos šv. Mišių, Apreiškimo šv. Panos Marijos lietuvių para-pijos mokyklos kambaryje. Visos narės-nariai kviečiami daly-vauti susirinkime ne vien tik už-simokėt savo mokesčius apdrau-dus ir pašalpos skyriuose, bet taipgi privalom rūpintis ir ki-tais mūsų organizacijos reikalais, ypatingai prirašymu naujų narių. Už prirašymą gausite gerą atly-ginimą iš centro. Jei kas iš kuopos narių norėtų mano patarna-vimo prirašyme naujo nario į Su-sivienijimą, su mielu noru tą pa-darysiu veltui.

J. Žernauskas, sek.
Notice to the members of Lodge 187, Lith. R. Catholic Alliance of America, Frackville, Penna. There will be a two months meet-ing in the Annunciation School room Lithuanian parish after 10:00 o'clock Mass February 20, 1955. All members are invited to attend. P. Senkus, pres. J. Žernauskas, sek.

sių veikalų geriausiai yra pre-miuojami. Žinoma, negaus pre-mijos humoristinis eilėraščių rin-kinys "Valerijono lašai", nors ten mes randame dainelę apie žil-vytį: "Tu, žilyti, tūta tūta, jei-gu dar burliokas kruta, duok per galvą, duok per šonus, duok per skudurus raudonus, kad raikoma vėlinias rautų, draugas Berija pa-gautu ir į pragarą maršrutą iš-rašyk, žilyti, tūta, žilytėli tū-ta".

O visos laisvųjų lietuvių kur-tos knygos komunistų yra nemė-giamos, nors jos ir ne žilytine lazda.

PERICULUM IN MORA!

LIETUVIŲ ATOSTOGŲ REIKALU

Amerikos lietuviai, o ypač li-gioniai, neturėdami pakankamai išlaidų pagyvent kur nors sau-lėtame šiltame krašte, negali pa-sinaudoti išvykti pagerinti svei-kaatį ir pailsėti.

Žinoma, pasiturintieji gali kas-met kur išvykti ir leidžia savo turtą kitataučių viešbučiuose. Lietuvis dažniausia keliauja į Florida. Daugiausia trumpes-niam ar ilgesniam laikui apsigy-vena Miami mieste. Ten kas žie-mą svetimieji prisiekėmsa delmo-nų šimtais ir tūkstančiais dolen-rių lietuvių pinigų.

Tai kasgi darytina? Rodos, dalinai galima tam užbėgti už akių. Žiūrėkit, kiek lietuvių dvasininkų žiemos laikui praleidžia poilsui laiką ir namo grįžta gryni, kaip tilykai. Čia lietuvių ka-talikai kunigai, kurie laikomi žmonių vadais, tuo reikalu tur-ėti pasirūpinti. Patiems kuni-gams turėtų didelis patogumas praleisti atostogas pas savotus.

Kas tai galėtų įvykdyti? Ar nebūtų per daug užsidėti tą naš-tą tėvams marijonams, pranciš-ikonams, pasauliniams lietuviams kunigams ir šiaip pasauliečiams stoti į talką? Žinoma, kad ne. Jei kas nors užsimegstu, tą klausimą galima būtų gvildinti to-liam. Kam kam, bet jau dvasi-ninkams, rodos, būtų patogiau-sia vieta praleisti atostogas sa-vo prieglaudose; žinia, pasaulie-

PHILADELPHIA. — Sausio 28-tą paskelbta, kad dėl užkre-čiamos ligos (virus) uždaryta 50 pradžios mokyklų.

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

- FOREST CITY, Pa.—2-os kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Antano parapijos svetainėje.
PITTSBURGH, Pa.—7-tos kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.
WATERBURY, Conn.—11 kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, 1 P. M., Šv. Juozapo parapijos mokyklos kambary.
CHICAGO, Illinois.—15-tos kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, 2 P. M., Šv. Jurgio parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, dalyvaukite susirinkime.
CHICAGO, Ill.—16-tos kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, Šv. Mykolo parapijos salėje.
NEWARK, N. J.—19-tos kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, tuoj po sumai, Šv. Jurgio Dr-jos svetainėje, 180-2 New York Ave.
SO. BOSTON, Mass.—21 kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, tuoj po sumai pobažnytinėje šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.
MINERSVILLE, Pa.—24 kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, 1 P. M., Šv. Pranciškaus parapijos svetainėje.
SCRANTON, Pa.—30-tos kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėje. Visi nariai-narės, dalyvaukite.
MAHANOY CITY, Pa.—31 kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėje.
ROSELAND, Ill.—33-čios kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, po sumai, Visų Šventų parapijos svetainėje.
KINGSTON, Pa.—34-tos kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Marijos parapijos svetainėje.
PITTSBURGH, Pa.—35-tos kuopos susirinkimas bus vasario 13-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Vincento parapijos pobažnytinėje svetainėje.
WORCESTER, Mass.—41 kuopos susirinkimas bus vasario 12-tą dieną,

MEMORIES AND IMPRESSIONS OF FLORIDA VACATION

I left my area around the middle of December for the sun-ny shores of Miami. Upon ar-rival was warmly greeted by Mr. and Mrs. A. Kaminskas and their daughter Mrs. Florence Hasler.

Came Christmas Eve and the traditional Lithuanian Kūčios. Also taking part in celebration were a young Irish couple from Beach Haven, N. J., Mr. and Mrs. John Gallagher who said that this was the first time they had ever seen or taken part in such a ceremony and that it left a deep and lasting impression for them.

Christmas night ye scribe took in football game between the North and South Collegiate All Stars, the contest was won by the latter 20-17. One of the features of the evening was the half time show that show a Christmas Tableau that ended with the place being in total darkness, save for the assembled throng of 37,000 (thirty seven thousand), singing "S i l e n t Night". Forgot to mention that all of the above took place at the Orange Bowl.

While in Miami I had a chance to talk with the a few of the Lithuanian leaders there and lengthy discussion on the possibility of getting a Knights of Lithuania Council organized in that section. In course of chatter learned that there were several obstacles in the way of putting forth such an idea in ex-ecution but the writer is sure that with said obstacles removed bit by bit and with time patience the establishment of the Knights of Lithuania there could get under way and at any rate we shall see what the future holds as to said idea.

Had a chance to visit Tropical Park Horse Race Track and al-so the Greyhounds at West Fig-ler Kennel Club, an interesting sidelight on both visits was the study of expressions of people when placing bets and their ap-pearance when the final results were posted or announced. Also noted at the daily double window to one and all was that the fe-males seemed to outnumber the males in the matter of placing bets.

In my going around town was able to learn how reasonable the food and clothing prices were and same applied to looking around for living quarters. In the past have heard of how high things are at this season of year but he or she could find restaur-ant or food places within their pocket or purse and same ap-plied to living quarters or hotels.

Visited the parish of Corpus Christi Catholic Church and met a Lithuanian priest an assistant there, Rev. Anthony Tamoliūnas, who took this tourist on a visit of parish Church and other ed-ifices. During observations on visit was surprised to learn that 30 or more nationalities are re-presented in parish grammar school and among the national groups were Lithuanians. I was introduced to a few of them. Another Catholic Church visit-ed was that of the Gesu located in the center of town and where the writer had the pleasure of greeting the organist and choir-master there, he was Mr. Stevens (Steponavičius).

Speaking about the Lithuanians in Florida, their number is in-creasing every year especially in Miami where at the present writ-ing there are about 600 living, with about 200 hundred of them having their own property and doing well also in business as a whole.

"DIEVAS SU MUMIS"

MAŽIESIEMS KATEKIZMAS Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Deksnis. Išleido šv. Kazimiero Seserys. 73 puslapių, paveiksluotas.

Užsakant kreipkitės į: Kaina 30 centų egzempliorius "GARSO" ADMINISTRACIJA P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.

"GARSO" KNYGYNE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

- NAUJASIS TESTAMENTAS. J. E. Arkivyskupo Juozapo Skvirecko vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalu Darbų aprašymą; laiškus Apaštalu: šv. Povilo, šv. Jokūbo, šv. Jono, šv. Judo ir gilijų ateinančių iš savo pasaulio dalykų Apreiškima, surašyta apaštalo šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzus darbai ir stebūklai. Stipriais audklo aparais \$3.00; popie-riiniais viršeliais—\$2.00.
ŠVENTŲŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais aparais su aukso kryžium ant viršaus. Kaina tik \$4.00.
CROSSES (KRYŽIAI)—Romanas. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbon išvertė Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Idomi knyga anglis-kai skaitantiems. 329 pusl. Kaina \$4.00.
VAI LĖKITE DAINOS—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildyta rinkini išleido kun. Pr. M. Juras. Knyga 288 puslapių, nedidelio formato. Telpa 233 gražiausias populiariausias liau-dies dainos. Kaina \$1.00.
KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU? Tai yra labai naudinga knygu-tė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės an-tronius popierius. Joje yra trumpai suformuluoti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Knygute mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridelkūlį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Kaina 25 centai.
JOBŲ DRAMA, prof. Ant. Maceinos..... \$2.00
DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Ant. Maceinos..... 2.00
ŠVENTIEJI AKMENYS (eilėraščiai), Fausto Kirios..... 2.00
MIŠIOS, Jeronimo Kačinsko..... 1.50
ŠVENTASIS RAŠTAS, II tomas..... 5.00
LIAUDIŠIOS DAINOS, IV, K. V. Banaičio..... 2.00
100LIAUDIŠIOS DAINŲ, K. V. Banaičio..... 7.00
Užsiskant kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJA P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.

LIET. VYČIŲ 52-ROS KUOPOS VEIKLA

ELIZABETH, N. J.—Vyčių 52 kuopa pasiruošia gražiai pri-imti kelis šimtus svečių, kurie suplauks iš trijų distriktų daly-vauti kovo 6-tą iškilimėse. 10 val. bus iškilmingos Mišios šv. Pe-tro ir Povilo bažnyčioje, o po pa-maldų šv. Juozapo svetainėje, 220 Ripley Pl., bus bendri pus-ryčiai. Šio saskrydžio tikslas—tinkamai paminėti Vyčių Globė-jo šv. Kazimiero šventę.

52 kuopos pirmininkas vado-vaus minstrel show, kurį kuopa rengia šiu metų gegužės 14 die-ną, Lietuvių Laisvės Svetainėje, 269 Second St.

MIRĖ VINCAS GRAJAUSKAS

BALTIMORE, Md.—Sausio 25-tą mirė plačiai žinomas lietu-vis Vincas Grajauskas, gyv. 1247 West Cross Street. Palaidotas sausio 29-tą iš šv. Alfonso bažnyčios Most Holy Redeemer kapinėse. Laidojimu rūpinosi direktorius Kačauskas. Paliko dukteris Mrs. Helen Sa-kavičiėnė, Mrs. Aldoną Boven, sūnus Juozą ir Vinčą. Amžina atilsį. J. G. B.

VIETINĖS ŽINIOS

LIETUVOS ŠVENTĖS—VASARIO 16 MINĖJIMAS PER RADIO

LRKSA 5-ii Pentos anskritis, vadovaujant Alekui Norvaisai, rengia Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą per radio. Programa bus trečiadienį, vasario 16-tą, iš radio stoties WBAX, Wilkes-Barre, Pa.

Programa eis nuo 9:05 iki 9:30 vakaro. Meninę programą išpildys Kingstono Šv. Marijos parapijos choras vadovaujamas muziko Jono J. Šaučiūno. Pilnesnė programa bus paskelbta kitam numerį.

DVILYPIŠ PŪBŪVIS

Sekmadienį, sausio 23 d., Albertas Kalnoskas su žmona Ona savo puošnią rezidenciją, 34 N. Goodwin Ave., Kingstone, surengė šaunų pūbūvį Šv. Marijos parapijos choristams - choristams. Al. Kalnoskas yra choro prezidentas ir vienas geriausių darbuotojų.

Šis pūbūvis buvo surištas su choro 50 metų sukakties užbaigimu. Tai buvo pūbūvis, kokių šioje apylinkėje mažai kada pasitaiko. Stalai buvo apdėti skaniaisiais valgiais ir gėrimais.

Vakariene pradėta malda, kurią sukaltėjo kun. A. J. Norkūnas, lauzymu ir pasidalinimu plotkelių.

Pavalgius skanią vakariene, Jonas A. Šaučiūnas, muz. J. J. Šaučiūno sūnus ir choro vice prezidentas, po įžanginės kalbos, pristatė kun. Antaną Norkūną, klebono kun. J. V. Inčūros pavaduotoją, pakalbėti. Jis pasveikino šio pūbūvio rengėjus ir choristus ir padėjo rengėjams už tokį malonų priėmimą. Po jo kalbėjo p. Kalnoskienės gimnastis kun. Zawisnias ir suteikė benedikciją.

Po to jaunasis Šaučiūnas pavėdė tolimesni programos vedimą muz. J. J. Šaučiūnui. Jis pasakė, kad buvo pakviestas į Kingstoną vargonininkauti vos kelias mėnesiams. Jau prabėgo 34 metai, o jis vis dar čia. Pakalbėjęs apie choro reikalus, priminė, kad visiems choristams bus duodamos dovanos. Pirmiausia muz. J. J. Šaučiūnas dovanas įteikė valdybos pareigūnams: pirmin. Al. Kalnoskui—gražius kulonikus; sekretorei Onai Šimanskaitėi ir izdininkei Onai Basanavičiūtei—po gražų rožančių.

Muz. J. J. Šaučiūnas pakvietė ponį Šaučiūniene, kuri prisegėjo muz. Šaučiūno išsuktoms narėms - nariams gražias špilukes. Pirmiausia prisegta špilukė kun. A. J. Norkūnui, choro dvasios vadui.

Už 20 ar daugiau metų priklausymo choro špilukes gavo Ona Basanavičiūtė, Ona Jušauskaitė, Juozas Šuldauskas, Antanas Ambrozaitis ir Albert Kalnoskas; antrą dovaną už 10 ar daugiau metų—Ona Šimanskaitė, Mrs. Helen Agurkienė, Irene Sorokaitė, Mrs. Catharine Shone, Mrs. Nellie Dominick ir Jonas A. Šaučiūnas; trečią dovaną už mažiau kaip 10 metų—Mrs. Rosalie Hoffman, Sylvia Adams, Betty Salinski, Mrs. Mildred Stankus, Mrs. Lucy McDermott, Geraldine Lukachik, Mary Gouse, Edward Stanks, Wm. Kiselis, Edward J. Stankus, Vincent Buzza ir Jerome Grozelis.

Po to buvo įteikta nuo choristų dovaną ponams Kalnoskams (electric frying pan). Paskutinė dovana buvo įteikta muz. J. J. Šaučiūnui. Tai buvo gera rašomoji mašinėlė (typewriter). Ta dovana jį labai patenkino, nes rašomoji mašinėlė jam seniai buvo reikalinga.

Užbaigus dalinti dovanas, Al. Kalnoskas aprodė choristams savo puošnią įrengtą rezidenciją. Išdažyta labai skoningai. Rūsy (sklepe) itaisytas vadinamas "ratskeller" su minkštomis sėdynėmis ir plačiais stalais. Čia ir įvyko pūbūvis. Teko nūgrįsti, kad tą didelį darbą atliko jis pats, nors tai ėmė kelis metus. Vėliau buvo lošiai su dovanomis.

Padainavę visi linksmai išskirstė į namus. Choristai labai dėkingi ponams Kalnoskams už tokias malonias vaišes, taipgi muz. J. J. Šaučiūnui ir choro valdybai už dovanas.

Mrs. Kalnoskienei valgius pagaminti padėjo jos sesuo ir švęgė—Mrs. ir Mrs. Vl. Grabliauskai iš Wyoming.

Šių žodžių rašėjas irgi taria ačiū pp. Kalnoskams už tokį malonų pūbūvį. *Choristas*

METINIS LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Sausio 25 d., vakare, Redington viešbučio patalpose, Wilkes-Barre, įvyko metinis Wyoming Klono Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas.

Pravesta naujos valdybos instalacija. Naujos valdybos sąstatai: Mrs. P. Nutaitienė—pirmininkė; Mrs. J. Bajoras—vice-pirmininkė; Mrs. R. Curry—sekretorė; Miss Nelė Žižūnaitė—finansų sekretorė; Mrs. J. R. Verbalis—susirašinėjimų (corresponding) sekretorė; izdo globėjos—Mrs. J. Blandina, Mrs. Ch. Trusco ir Mrs. M. Crusch; naujos direktorės—Mrs. J. Caffrey ir Mrs. B. Maciun.

Pirmininkė paskyrė Mrs. L. Seras publikacijos pirmininke, Ji užims vietą Mrs. J. B. Ruth, kuri rūpinosi publikacija net per 13 metų. Taipgi užtvirtintos šios komisijos: narystės, biudžeto, priėmimų, švietimo, programos, statutų ir kitos.

Mrs. P. Herstek raportavo apie balių ir šolę surengtą sausio 23 Redington viešbučio patalpose, kurs visais atžvilgiais buvo sėkmingas.

Mrs. F. Butkauskienė, metinio bankieto rengimo komisijos pirmininkė, raportavo apie rengimo progrosą. Pramoga įvyks ketvirtadienį, vasario 17, vakare, Redington viešbučio patalpose.

ĮZYMŲS KALBĖTOJAI LIETUVOS ŠVENTĖS MINĖJIME

HON. JOHN S. FINE IR PREL. JONAS BALKŪNAS
PASAKYMS PRITAIKINTAS KALBAS

ADV. RAYMOND LOWERY
Programos Komisijos
Pirmininkas

ADVOKATAS FLOYD
YOSKOSKI - JUŠKAUSKAS
Publikacijos Komisijos
Pirmininkas

Wyoming Klono Bendorjo Komiteto pasirušimas paminėti Lietuvos Nepriklausomybės Šventę eina pirmyn.

Sekmadienį, sausio 30, LRKSA centro ofiso patalpose, Wilkes-Barre, įvyko rengimo komiteto susirinkimas.

Is raportų paaiškėjo, kad darbas jau gerokai pavarytas pirmyn. Užkviesti ir jau davę sutikimą kalbėti du įžymūs asmenys, būtent, buvęs Pensilvanijos valstybės gubernatorius Hon. JOHN S. FINE ir PREL. JONAS BALKŪNAS iš Maspeth, N. Y.

J. S. Fine būdamas gubernatorium išleisdamo proklamaciją paskelbiant Vasario 16-tąją oficialine švente, gražiai atsiliepiant apie Lietuvą, taipgi apie amerikiečius lietuvius, kaip lojalius ir pavydingus šios šalies piliečius ir gyventojus. Jis visuomet buvo nuostirdas lietuvių bičiulis, jis taipgi gerai susipažinęs su Lietuvos istorija ir jos dabartine tragedija.

Minėjimas rengiamas sekmdienį, vasario 13-tą. St. Nicholas parapijos auditorijoje, 240 South Washington St., Wilkes-Barre. Pradžia 7:00 vakaro.

Wyoming Klono ir apylinkės kolonijū lietuvėms lietuvių kviečiami dalyvauti Lietuvos šventės paminėjime.

MIRĖ PETRAS MILIAUSKAS

Antradienį, sausio 25, mirė ilgametis LRKSA 209 kuopos narys Petras Miliauskas, 67 metų, gyv. 798 Main St., Edwardsville, Pa.

Palaidotas sausio 27-tą iš Kingstono Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Laidojimu rūpinosi direktorius Šukvičius.

Vėlonis atvykęs iš Lietuvos šiame rajone išgyveno 50 metų. Paliko žmoną Nelę, keturis sūnus—Juozą, Praną, Kazį ir Raimundą.

Amžiną atilsį! Šeimai ir giminėms pareiškiamo giliausią užuojautą!

A. A. Mirusiams

A. A. VINCENT BELLAS, gyv. 286 Vaughn St., Luzerne, palaidotas sausio 27-tą iš Šv. Onos bažnyčios Kingstono Šv. Marijos parapijos kapinėse, Pringle.

A. A. ANTANAS STRUCK, A.S., gyv. 412 Francis Street, Wilkes-Barre Township, mirė sausio 27-tos naktį. Palaidotas sausio 31-mą iš Šv. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Vėlonis buvo antrojo pasaulinio karo veteranas. Paliko žmoną, tris seseris ir tris brolius.

A. A. FLORENCE SHONIS, gyv. 273 Walnut St., Luzerne, mirė sausio 28-tą George Washington universiteto ligoninėje, Washington, D. C. Vėlonė buvo gimusi Luzerne, Pa., ir priklausė prie Šv. Onos parapijos. Palaidota vasario 1-mą iš Šventos Onos bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko vyrą, sūnų, dukterį, tėvus Mr. ir Mrs. Matą Virbalius, ir tris seseris.

SEKMINGAS VAKARAS

BROOKLYN, N. Y.—"Darbininko" vakaras buvo šeštadienį, sausio 22. Keturių veiksmų komedija "Tuščios Pastangos" su vaidino grupę atvykus iš Boston, Mass. Veikalas ligis ir gerai suvaidino. Žmonių atsilankę apie 1,000—daugumoje naujieji ateiviai.

NORINTIEJI PIRKTI NAMUS

ar kurį nors BIZNĮ New Yorko, Brooklyne ar apylinkėse ras didžiausią pasirinkimą ir gerą sąžiningą patarnavimą pas JUOZA GRABAU, Real Estate Broker, 227 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. STAGG 2-7524. Galima kreiptis laišku, telefonu arba asmeniškai.

CLEVELAND, OHIO

Iš Lietuvių Salės Bendrovės
Metinio Susirinkimo

Sausio 24-tą, nuosavoje salėje, bendrovės akcionieriai turėjo metinį susirinkimą, kurį atidarė įžangine kalba V. Andersonas, o šiam susirinkimui vedėju buvo išrinktas F. Baranuskas, o raštininku J. Gražulis.

Pirmiausia pereitų metų išrinktieji direktoriai pateikė akcionieriams savo darbuotės pranešimus, o po jų sekė V. Tulauskas, direktorių finansų raštininko metinė apyskaita, kuri priimta be pataisų.

Pereitais metais svetainės pajamų buvo \$6,735.69, išlaidų—\$6,353.19, pelno—\$382.50. Bendras turtas siekia \$32,258.71.

Siems metams direktoriais išrinkti P. Šukys, A. Buknis, J. Baltrus, J. Gražulis, A. Banys, J. Kulbokas, V. Tulauskas, St. Mačys ir E. Samas.

Beje, šiame susirinkime buvo išskeltas klausimas kaslinį išdėdimo naujų akcijų ir apie padidinimą ir pagražinimą svetainės, bet šiuo klausimu nutarta sušaukti ekstra akcionierių susirinkimą. Tadgi visų akcionierių pareiga atsilankyti ir dalyvauti svarstymuose salės reikalų, nes mes šią įstaigą nupirkome, užlaikėme ir turime domėtis ir žiūrėti, kad jos neprarastume.

Taip pat šiame Salės Bendrovės akcionierių susirinkime buvo išduotas finansinis raportas ir Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas. Mat, svetainė ir klubas maždaug yra surišti bendru bizniu, nes akcionieriai yra ir klubo nariai.

A. L. Piliečių Klubo finansinę apyskaitą išdavė irgi V. Tulauskas. Pereitais metais klubas gryno pelno turėjo \$1,635.63, o bendras turtas jau siekia \$20,928.37.

Du Susirinkimai Vasario 8, 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje įvyksta Vyčių 25 kuopos mėnesinis susirinkimas. Visi nariai raginami dalyvauti.

NEW PHILADELPHIA, Pa.

LRKSA 51 kuopa metiniame susirinkime išsirikto tokio sąstato valdybą 1955 metams: pirmininkė—Nelė Rolinaitis; raštininkas—Antanas Grimalauskas; izdininkas—Jonas Lambertas.

Kuopos susirinkimai bus laikomi sena tvarka—kas mėnuo antrą sekmdienį.

vauti ir kartu prašomi atsivesti naujų kandidatų prisirašyti prie Vyčių. Po susirinkimo bus užkandžiai ir iš Sadauskų jurginų daržo judami 'slides'.

Vasario 24, Lietuvių Salėje, 7:30 val. vakare, yra šaukiamas ALRK Federacijos skyrus metinis susirinkimas. Ikiol šiame skyriuje pilnais nariais tebuvo tik vyčiai ir ateitininkai. Taigi šiuo kviečiame visas Clevelando katalikiškas draugijas ir kuopas išrinkti atstovus ir juos atsivesti į minimą susirinkimą.

Šis Federacijos skyrius yra užsimojęs ir vėl Clevelando katalikus suvienyti ir vieningai veikti ateityje.

Senelis

METINIS 22 KUOPOS SUSIRINKIMAS

KENOSHA, Wis. — LRKSA 22 Kenosha kuopos metinis susirinkimas įvyko sausio mėn. 3 d. Metinę kuopos apyskaitą padarė kuopos pirmininkas V. Mandravickas ir sekretorius V. Skirmuntas.

Susirinkime pasidžiaugta, kad kuopos vadovybė su išrinkta komisija, Kenoshoje surengė ir labai sėkmingai pravedė Wisconsin Lietuvių Dieną. Nors ta Lietuvių Diena įvyko praėjusių metų vasarą, bet ir iki šiol dauguma įvairių pažirū lietuvių ja su malonumu prisimena.

Per kuopos vadovybę įrašyta į Susivienijimą 1953 metais 10 naujų narių, o 1954 metais įrašyta 6 nauji nariai, kurių apdrauda sudaro \$14,000. Reikia pažymėti, kad tie visi 16 narių yra iš naujų lietuvių ateivių.

Kuopos nariai vertindami didelių Lietuvos Nepriklausomybės signataro prof. M. Biržiškos nuopelnus Lietuvai ir lietuvių tautai, iš savo kuopos lėšų paskyrė jam pašalpą sumoje 25 dolerių.

Narių nutarimu kuopos vadovybė ir 1955 metams palikta t pati: pirmininku V. Mandravickas ir sekretorium - organizatorium V. Skirmuntas.

ST. PETRUSKEVIČIUS SUNKIAI SUSIRGO

MT. CARMEL, Pa. — Sausio 24-tą sunkiai susirgo LRKSA veteranas, dabartinis Susivienijimo Patikrinimo (Auditing) komisijos narys Stasys Petruskevičius. Jis vietinė 47 kuopoje atsakomingas finansų sekretoriaus pareigas ėjo ir tebeina virš 50 metų. Tai labai retas rekordas.

Linkime Stasiui nugalėti ligą ir toliau darbuotis kuopos ir Susivienijimo gerovei!

LRKSA 51 KUOPOS VALDYBA 1955 M.

NEW PHILADELPHIA, Pa. — LRKSA 51 kuopa metiniame susirinkime išsirikto tokio sąstato valdybą 1955 metams: pirmininkė—Nelė Rolinaitis; raštininkas—Antanas Grimalauskas; izdininkas—Jonas Lambertas.

Kuopos susirinkimai bus laikomi sena tvarka—kas mėnuo antrą sekmdienį.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS NEW YORKE

NEW YORK.—Lietuvos nepriklausomybės 37-tas minėjimas bus sekmdienį, vasario 13, 3 v. p. Webster Hall, 119 E. 11th St., New Yorke.

Kalbės kongresmanas T. J. Dodd—Kersteno komiteto narys, gerai žinąs Lietuvos tragediją; J. Kairys — Nepriklausomybės Akto signataras.

Meninės programos išpildyme dalyvaus keturi chorai: Apreiškimo parapijos, kurį diriguoja P. Sakas; Operetės—J. Stankūnas; Angelių Karalienės parapijos choras—dirig. M. Liuberskis ir Viešpaties Atsimainymo parapijos—dirig. A. Visminas.

Solo dainuos Lilija Mickevičiūtė iš Worcester, Mass. Viso rajono lietuvių-lietuvių dalyvaukite. *Raportieris*

K. ŽALKAUSKO SVEIKINIMAS KRASTUI N. METŲ PROGA

MIELI BROLIAI IR SESĖS! Vėl stovime Naujųjų Metų angoje. Praėjusieji metai nuslinko amžinybėn. Sirdį spaudžia, kad jūs, mieli broliai ir sesės, dar vis tebesate bolševikų okupuoti. Sunki vergija užgulė jus ir Lietuvą.

Mes, būdami laisvajame pasaulyje, toli nuo savo tėvų žemės ir tautos kamieno, nors ir turime laisvę tvarkyti savo gyvenimą, kaip mums patinka, laisvai galvoti ir veikti, bet esame savo krašto ilgesio slegiami. Dažnas mūsų Lietuvoje turi tėvus, brolius, seseris bei artimuosius. Rūpestis dėl jų likimo mums temdo gyvenimo džiaugsmą. Pagaliau, Lietuvos miškai, laukai, pievos, išvaikščioti keliai, gimtosios sodybos ir tėvų kapai stovi mūsų vaizduotėje. Nė vieno nėra tarp mūsų, kurs būtų abejingas tam, ką jis paliko Lietuvai.

Praeitais parodė, kad dėl bolševikų nesiliaujančios agresijos, jų smurto režimo ir kruvinos priespaudos neįmanomi Rytų ir Vakarų pasaulio normalūs santykiai. Vakarai pamatė, kad bolševikams imponuoja tik jėga, ir tik ja jie grindžia santykius su kitomis valstybėmis. Ir laisvasis pasaulis pradėjo burti savo jėgas. Tais tikslais sukurta Šiaurės-Atlanto Organizacija (NATO), kuriama Vakarų Europos Sąjunga. Laisvasis pasaulis, besigindamas nuo totalitarinio imperializmo, atsiskė senų gyvenimo formų. Jis siekia vienybės. Bet ji griežtai skiriasi nuo tos vienybės, kuri yra komunistų valdomoje žemės dalyje, kur bolševikai savo sąjungininkus pavertė klusniais satelitais ir juos žiauriai išnaudoja. Vakarų pasaulis, siekdamas vienybės, yra ištikimas laisvės principams. Jis nesiekina paglemžti atskiras tautas, nustelbti jų savitumą. Besikuriantis Vakarų Europos Sąjungos valstybės dedasi jon, atsisakydamos savo suverenumo dalies dėl bendro labo. Tai yra naujas istorijos lapas, pradedas naują epochą, kurioje pasikirs tautos savo santykius nori tvarkyti nuostirdaus susipratimo dvasioje, bet ne ginkly pagalba.

Bolševikų siekiams ir jų metodams pažinti daug nuopelnų tenka ir komunistų pavergtų tautų politiniams emigrantams. Aktyvūs pavergtų tautų veikėjai, pasitraukę iš krašto į laisvajį pasaulį, nenuilstamai aiškina vakariečiams pasibašėtiną smurtą jų kraštuose. Šia proga noriu paminėti neseniai New Yorke įsteigtą Pavergtųjų Tautų Seimą. Jam priklauso devynių bolševikų okupuotų valstybių atstovai, jų tarpe ir lietuviai. Šis Seimas jungia atskirų tautų organizacijas ir bendromis jėgomis stoja į kovą prieš savo kraštų pavergėjus.

Laisvojo pasaulio lietuviai yra aktyviai įsijungę į kovą dėl savo krašto laisvės. Jų pastangos jau davė ir konkrečių vaisių. Su glia padėka tenka paminėti JAV Atstovų Rūmų Kersteno Komitetą, prie kurio sudarymo daug prisidėjo Amerikos lietuviai. Šis komitetas per praėjusius metus aiškino aplinkybes, kuriomis buvo pavergta Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės. Komitetas nešališkai nustatė, kad Lietuvos ir jos kaimynų sovietinimas buvo žiaurus Sovietų imperijos smurtas. Savo darbo rezultatus komitetas pateikė JAV vyriausybei, prašydamas iškelti Jungtinių Tautų Organizacijoje bylą Sovietų Sąjungai. Taip pasaulio viešumai buvo atskleistas Sovietų atkakliai skelbiamas melas apie vadinamąjį "savanorišką" Pabaltijo valstybių įsijungimą į bolševikų imperiją.

Tikėkime, kad ateinantieji metai atneš laisvajam pasauliui dar didesnių laimėjimų kovoje su pavergėjais. Mielai broliai ir sesės, būkim kantrūs, ištvėrtingi, o svarbiausia—vieningi.

Ir tamsiausia naktis pračina—pateka aušra. Išaus ir mūsų Lietuvai laisvės rytojus.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vardu leiskite man nuostirdžiai jums visiems palinkėti laimingų Naujų Metų!

Š. m. sausio mėn. 2 d. Hanau įvyko Kalėdų eglutė Hanau m. ir apylinkės lietuvių vaikams. YMCA kambarys prisirinko pilnas vaikų, jų tėvų ir svečių, kurių tarpe buvo Sielovados Tvarkytojas, Tėvas A. Bernatonis ir kiti.

LEGAL NOTICES Notice is hereby given to all persons concerned that the Accountants in the following estates have filed their accounts in the office of the Register of Wills or the Clerk of the Orphans' Court on or before January 14, 1955 and that, unless exceptions are filed thereto, said accounts will be confirmed "nisi" on February 13, 1955, and confirmed absolutely and audited by the Orphans' Court of Luzerne County at 10 A. M. on Tuesday, March 1, 1955.

Estate of Jennie Weitzenkopf, Second Nat'l Bank, W-B, Trustee; Stella K. Isaacs, Agnes Elston, Administratrix; Mary M. Stelma or Stelmah, Anna C. Kasper, Administratrix; Barbara or Mary Maholik, John E. Cotsack, Executor; Caroline Franz, Myrtle Rozelle, Executrix; William Hunt, Marianna H. Ryan, Executrix; Anna Martha Price, Caroline C. Price, Executrix; Pasquale Adonizio or Tony Rose, Liberty Nat'l Bank of Pittston and Angelo J. Adonizio, Executors; William A. Shook, James O. Landon, Executor; Laura E. Stauffer, B. LeRoy Stauffer, Administrator CTA; Charles J. Glasser, Sherman G. Shook, Administrator; Margaret E. Fitcher, Claire F. Butler, Executrix; Olive M. Gress, Louise Halsey, Executrix; Basil Cherko or Chirkot, Thomas Chirkot, Administrator; Arthur E. Dick Howard, Luther E. Keuch, Guardian; Oliver Harrison, James O. Harrison, Administrator CTA; Samuel N. Edelstein, Isadore Edelstein, Administrator; Victoria McSweeney, et al, Charles H. Miner, Jr., Trustee; Harry P. Keller, Hazleton National Bank, Trustee; Mathilda Nygren, Anna L. Faber, et al, Executors; Kathleen Thomas Towison, Second Nat'l Bank, W-B, Guardian; Don P. Lanehart, Catherine Eagan, Administratrix; Martha C. Dietrick, Carl W. Dietrick, et al, Executors; Ellen M. Hampel, Lawrence Hampel, et al, Executors; William Mahlon Kline, Miners Bank and Trust Co. of West Hazleton, Pa., Executor; Teresa Anczarski, Kathryn Anczarski Onaka, Executrix; Mary Norczyk or Norczik, Stanley Norczyk, et al, Executors.

JOSEPH C. STROBEL, Register of Wills and Clerk of the Orphans' Court

Uždirbk
TAUPMENOMIS
3%
TAUPYMAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00
PASKOLOS PIRKIMUI, STATYMAI
AR PERTAISYMAI NAMŲ
Superior Savings & Loan
Association
Telephone HE 1-2498
6712 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

JAU GALIMA ĮSIGYTI TREČIOS LAIDOS PUIKIĄ MALDAKNYGĘ "RAMYBĖS ŠALTINIS"

Surinko prelatas P. M. JURAS. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Illinois, 1954 metais. 544 puslapių. Kaina \$3.00.

SVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kuniga maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant, ne mažiau 10 egzempliorių—10 centų.

Zymiai Nupigintos Maldaknygės
MALDU VAINIKELIS (originalė kaina 70 centų)..... 50
MALDU RINKINĖLIS, juodais aparais..... 40
Užsaiskant kroipkitės I
"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.